

Nagy kaland volt, mint maga az élet

(folytatás az 1. oldalról)

– A hallgatói létszám az alakulás évében 5100 volt, 2004-ben volt a legtöbb hallgatónk: 8100. 2006-ban, Mezőtúr kiválásakor volt egy jelentős csökkenés, az előző évi 7500-ról 6000-re csökkent a hallgatói létszám.

– Ezek a számok igazolják azt is, hogy a felsőoktatás – kormányzati szándék szerint – tömegképzéssé vált?

– Igen, ez az oktatáspolitikai szándék megvalósult, s hogy helyes volt vagy sem, azt megítélni nagyon nehéz. A hallgatói „boom”-ból mindenestre kivettük a részünket, megtettünk mindent, amit zügyben megtehettünk. Általános vélemény, hogy a kapunyitás a minőség rovására ment, de nyilván nem is gondolta senki – még a politikusok sem –, hogy ennek az ellenkezője lesz.

– Hogyan alakult az oktatói és dolgozói létszám ezenközben?

– Kétezerben 510 munkatárssal kezdtük meg a főiskolán a munkát. A létszám időközben 500 és 540 között változott, azzal az éles töréssel, amit Mezőtúr kiválása a hallgatói létszámban is okozott, 2006-ban a mezőtúri kar 140 munkatársa vált ki és ment át a Szolnoki Főiskolához. Így a mostani munkatársi létszám – beleértve oktatókat, kisegítőket, mindenkit – 390 fő.

– A hallgatói létszámgyarapodást nem követte az oktatók létszámnövekedése.

– Nem, és nem is követhette, ami nem rajtunk múlt. Úgy kellett megoldani a megnövekedett hallgatói létszám kiszolgálását, hogy közben sem az oktatói sem az egyéb személyzeti létszám nem növekedhetett jelentősen.

– Ugyanígy volt ez a helyiségekkel, mert adott volt egy kiinduló állapot, s bár tervek hamar voltak, a megvalósulás, az oktatási infrastruktúra bővítése lassan haladt.

– Ezen a területen kezdettől hátrányban voltunk. Ugyanis az utolsó pillanatban is változott az integrációs kör, s más intézményekkel szemben csak viszonylag későn kezdhettük meg az intézményfejlesztési tervünk kidolgozását. Ez véglegesen 2001-re készült el, de a helyzet közben nagyot változott, mert korábban a felsőoktatást hitelekkel kívánta fejleszteni az akkori kormányzat, de a következő kormányzat ezt nem találta megfelelőnek, így költségvetési forrásokból indult meg a fejlesztés, de 2005-re kiderült, hogy ez tarthatatlan. Ekkor jött képbe a PPP-konstrukció. Nekünk komoly lehetőségeink már csak ebben a formában voltak. Persze azért közben is próbáltunk „ügyeskedni” és főleg ingatlanvásárlásokkal, minisztériumi pénzekkel próbáltuk megoldani infrastrukturális gondjainkat. A beruházási adatok is mutatják ezt. Az első két évben semmiféle forrást nem tudtunk beruházásra biztosítani. 2002-től tudtunk beruházásra fordítani a saját bevételeinkből és minisztériumi források igénybevételével 2006-ig összesen mintegy 720 millió forint értékben. Ehhez jön még a PPP-konstrukciós beruházás. Ez két nagy tételből áll: a tavaly átadott békéscsabai tanügyi épület és könyvtár nettó 780 milliós beruházásából – aminek a sajátos számítási módszer szerint nettó jelenértéke 2,5 milliárd –, illetve a kollégiumfelújítási program 3 milliárdos beruházásából. Ezeket összeadva a Tessedik Főiskola fennállása óta a nagyobb tételű infrastrukturális beruházása 4,5 milliárd forint volt. Belátható időn belül sajnos nem várható a Szarvasra, a Petőfi utcára tervezett, a két kart kiszolgáló tanügyi épület és konferenciaközpont beruházásának megkezdése.

– Már érintettük a mezőtúri kar kiválását, de nem beszéltünk róla, hogy miért történt ez?

– Bevallom férfiasan, hogy én sem látok tisztán ebben az ügyben a mai napig sem. Több hatás is érte Mezőtúrt, amikor arról kezdett el gondolkodni, hogy nem a Tessedik Főiskolán van az ő jövője. Az én akkori és utólagos értékelésem szerint volt készítés a főiskolán belülről is erre. Voltak szervezeti egységek, melyeknek érdeke volt az agrár hegemoniát gyengíteni. Kétségtelen, hogy Mezőtúr „kilógott” a megyéből, ez is okozhatott némi nehézséget. Tudtuk azt is, hogy két agrárkar egy intézményben belül, hosszú távon nem működhet. A felkínált profilt – a műszaki vonal fejlesztését – Mezőtúr nem fogadta el, ragaszkodott a kar agrár jellegéhez. A külső készítés pedig a Szolnoki Főiskola ambíciójára támaszkodott, amely profilbővítésre volt úgymond kényszerítve a fennmaradás érdekében. Miután a Szolnoki Főiskola a po-

litikát is maga mellé tudta állítani a mezőtúri kar vezetése mellett ehhez a tervéhez, 2006 januárjától megtörtént a váltás.

– Mindeközben még egy jelentős változás érte a hazai felsőoktatást: a bologna-folyamat...

– Így van, ezzel igazodott a magyar felsőoktatás az európai felsőoktatás rendszerébe. Az Európai Unió országainak többségében kétszintű, vagy ha úgy tetszik háromszintű az oktatás: az alapképzésre – a bachelor-képzésre – épül a mesterképzés, a harmadik szint pedig a doktorképzés. Nálunk a duális képzést – a hallgató vagy egyetemre vagy főiskolára jelentkezett, úgy hogy a főiskolát végzettek számára is elérhető volt azért az egyetemi képzés – váltotta fel ez a szisztéma. Ezt eléggé sebtében – mint majdnem mindent az elmúlt nyolc évben – kevés tapasztalattal, kevés támogatással kellett megoldani. Nagyon vegyes a fogadtatása még ma is ennek a bologna-szisztémának. Én azt gondolom, hogy a hallgatóknak jó. Azért jó, mert nem kell eldönteni az érettség követően, hogy milyen szintű képzést szeretnének. Azért is jó, mert a hallgatók zavartalanul tudnak részt venni külföldi rész-képzésekben, ezzel a lehetőséggel nagyon sokan élnek is.

Az utolsó, rektorként átélt tanévzárón dr. Köteles Lajos méltatta dr. Patay István nyolcévnyi vezetői munkáját, s adta át a főiskola ajándékát, egy műves órát

– Hallani olyan véleményeket, hogy a felsőoktatás alapszintje lesz hamarosan az, ami korábban az érettségi volt.

– A világ kétségtelenül ebbe az irányba mozog. Ami miatt el tudom fogadni az úgynevezett tömeges képzést a felsőoktatásban az az, hogy a szakmai ismeretek is olyan tempóban szaporodnak, hogy a középfokú ismeretanyag ma már a legtöbb munkahelyen nem elegendő. A mezőgazdaságból – gépészetből – példát hozva: amikor egy kombájn 60-80 millió forintba kerül, és tele van elektronikával, automatikával, egyáltalán nem tartom túlzásnak, pocskékolásnak pedig végképp nem, hogy arra a kombájnra egy három éves felsőfokú képzésben részt vett szakember ül. Az élet számos területéről lehetne még a példákat sorolni.

– A bologna rendszerre való áttéréssel újabb versenyhelyzet teremtődött a szakok indítása terén, mely versenyben – sokak véleménye szerint – a főiskolák hátrányban vannak az egyetemekkel szemben. Ön is így látja?

– A veszély mindkét oldalról fennáll. Az egyetemeknek legalább akkora veszély ez a rendszer, mint a főiskoláknak. Attól függ, hogy az alapképzésnek (a Bsc-képzésnek) milyen filozófiát adunk. Ha az egy gyakorlat orientált képzés – mint ahogy a fő szándékok ebbe az irányba mutatnak –, akkor a főiskolák ebből a szempontból előnyösebb helyzetben vannak. Nem vitatva azt, hogy az egyetemek professzorai ne tudnának átadni nagyon praktikus, gyakorlati ismereteket, alapvetően az egyetemek nem erre készültek, nem erre találták őket ki. Más oldalról viszont az egyetemeknél előny, ha egy hallgató oda jelentkezik alapképzésre, simábbnak tűnik az út egy mesterkurzus felé. Ezt a kérdést az fogja eldönteni, hogy Magyarországon milyen hallgatói igény je-